

Istungidokument

B8-0105/2019

11.2.2019

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 123 lõikele 2

õiguse kohta rahumeelselt meelt avaldada ja jõu proportsionaalse kasutamise kohta
(2019/2569(RSP))

Sylvia-Yvonne Kaufmann, Birgit Sippel
fraktsiooni S&D nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon õiguse kohta rahumeelselt meelt avaldada ja jõu
proportsionaalse kasutamise kohta
(2019/2569(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ELi aluslepinguid, eriti Euroopa Liidu lepingu artikleid 2, 3, 4, 6 ja 7,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „põhiõiguste harta“),
 - võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ning Euroopa Inimõiguste Kohtu sellega seotud kohtupraktikat,
 - võttes arvesse kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,
 - võttes arvesse ÜRO aluspõhimõtteid jõu ja tulirelvade kasutamise kohta õiguskaitsetöötajate poolt,
 - võttes arvesse oma 16. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus 2017. aastal¹,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et EL rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine; arvestades, et need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus;
- B. arvestades, et rahvusvahelised inimõigusi käsitlevad õigusaktid on liidu ja selle liikmesriikide jaoks siduvad ning neid tuleb järgida;
- C. arvestades, et õigusriigi põhimõte on demokraatia nurgakivi ja üks ELi aluspõhimõtetest ning et liidu toimimise aluseks on eeldus, et kõik liikmesriigid järgivad demokraatia ja õigusriigi põhimõtteid ja põhiõigusi, mis on sätestatud põhiõiguste hartas ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis;
- D. arvestades, et on hädavajalik, et EL toetaks väljendus- ja teabevabaduse ning rahumeelse kogunemise ja ühinemisvabaduse järgimist;
- E. arvestades, et Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 11 ning põhiõiguste harta artiklis 12 on sätestatud, et igal ajal on õigus rahumeelselt koguneda ja ühinguid moodustada, sealhulgas õigus oma huvide kaitseks ametiühinguid luua ja neisse astuda;

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0032.

- F. arvestades, et Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis on samuti sätestatud, et kogunemisvabadus „ei keela õiguspäraste piirangute seadmist isikutele, kes on relvajõududes, politseis või riigiteenistuses“, mis põhineb proportsionaalsuse ja vajalikkuse kriteeriumidel;
- G. arvestades, et alati, kui seaduslik jõu kasutamine on vältimatu, peavad õiguskaitseametnikud sellist kasutamist piirama ning tegutsema proportsionaalselt süüteo raskuse ja õiguspärase eesmärgiga, mida soovitakse saavutada; arvestades, et nad peaksid vältima kahju ja vigastusi ning austama ja säilitama inimelusid ja füüsilist puutumatus;
- H. arvestades, et põhiõiguste harta artiklis 12 on lisaks sätestatud, et liidu tasandi poliitilised erakonnad toetavad liidu kodanike poliitilise tahte väljendamist;
- I. arvestades, et ühinemisvabadust tuleb kaitsta; arvestades, et elujõuline kodanikuühiskond ja pluralistlik meedia on avatud ja pluralistliku ühiskonna edendamise, üldsuse demokraatlikus protsessis osalemise ja valitsuste vastutuse tugevdamise seisukohast äärmiselt olulised;
- J. arvestades, et kogunemisvabadus on lahutamatu seotud ka väljendusvabadusega, mis on tagatud põhiõiguste harta artikliga 11 ja Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikliga 10, milles on öeldud, et igal ajal on õigus sõnavabadusele ning see õigus kätkeb vabadust oma arvamusele ning vabadust saada ja levitada teavet ja mõtteid ilma ametivõimude sekkumiseta ja sõltumata riigipiiridest;
- K. arvestades, et põhiõiguste harta artiklis 52 on sätestatud, et „hartaga tunnustatud õiguste ja vabaduste teostamist tohib piirata ainult seadusega ning arvestades nimetatud õiguste ja vabaduste olemust“;
- L. arvestades, et elusäästvamate relvade, sealhulgas kaitserelvade Flash Ball ja LBD 40 või granaadi GLI-F4 kasutamine on põhjendanud ELis toimunud hiljutistel meeleavaldustel arvukalt raskeid vigastusi;
1. kutsub liikmesriike üles tagama rahumeelse kogunemise vabadust, ühinemisvabadust ja väljendusvabadust;
 2. rõhutab, et üksikisikute õigus koguneda koos teiste inimestega ja teha oma kollektiivne hääl kuuldavaks on hästi toimiva demokraatia jaoks ülioluline;
 3. mõistab hukka mitme liikmesriigi võimude vägivaldse ja ebaproportsionaalse sekkumise protestide ja rahumeelsete meeleavalduste ajal; kutsub asjaomaseid ametiasutusi üles tagama, et ebaproportsionaalse jõu kasutamise juhtusid uuritakse läbipaistvalt, erapooletult ja tulemuslikult;
 4. nõuab tungival, et liikmesriigid hoiduksid ebaproportsionaalse jõu kasutamisest rahumeelsete meeleavaldajate vastu;
 5. rõhutab, et mis tahes liiki relvade kasutamine peab jääma piiratuks ja õiguskaitseasutused peavad eelistama vabatahtlikku laialisaatmist suujuures jõudu kasutamata;

6. tunnistab, et politseinikud, kellest paljud on samuti viga saanud, tegutsevad rasketes tingimustes, milles on süüdi mõnede meelevaldajate vaenulik suhtumine, aga ka liiga suur töökoormus; mõistab hukka igasuguse isiku- ja varavastase vägivalla, mida panevad toime vägivaldsed ja sõjakad meelevaldajad, kes tulevad meelevaldustele vägivallatsemise kavatsusega ja kahjustavad seeläbi rahumeelsete meelevalduste õiguspärasust;
7. kutsub liikmesriike üles andma politseinikele rahvamasside kontrollimise võtete ja teatavate relvade kasutamise osas paremat väljaõpet; kutsub liikmesriike üles kasutama alternatiivseid meetodeid, mis on teatavates liikmesriikides juba tulemuslikuks osutunud, näiteks suhtlema meelevaldajatega suurte ekraanide kaudu, vältima nendega igal võimalusel füüsilist kontakti ja kasutama psühholoogiat või sotsioloogiat õppinud vahendajaid;
8. ergutab liikmesriikide õiguskaitseametnikke osalema aktiivselt Euroopa Liidu Õiguskaitsekooolituse Ameti (CEPOL) pakutavas koolituses, milles käsitletakse avalikku korda ja suurüritustega seotud politseitöö korraldamist; ergutab liikmesriike vahetama sellealaseid parimaid tavaid;
9. märgib, et ÜRO on nõudnud teatavat liiki elusäästvamate relvade keelustamist;
10. märgib, et liikmesriikidel on jõu ja relvade kasutamise kohta erinevad künnised; taunib asjaolu, et õiguskaitseasutused kohtlevad ELi kodanikke väga erinevalt ja et varieerub ka nende põhiõiguste kaitse;
11. kutsub komisjoni üles töötama liikmesriikide jaoks välja täiendavad suunised elusäästvamate relvade kasutamise kohta ning peab kiiduväärseks mõne liikmesriigi otsust peatada või keelustada teatavate elusäästvamate relvade kasutamine;
12. kutsub liikmesriike üles tagama, et järgitakse nende põhiõigustega seotud kohustusi ning et õiguskaitseasutused kasutavad protestide ja meelevalduste ohjamisel jõudu alati viimase abinõuna ning et see on alati seaduslik, proportsionaalne ja vajalik;
13. tuletab meelde, et õiguskaitsepoliitikas, -juhistes ja -operatsioonides tuleb pöörata erilist tähelepanu isikutele, kes on üldiselt jõu kasutamise kahjulike tagajärgede, aga ka elusäästvamate erirelvade kasutamise mõju suhtes eriti kaitsetud;
14. kutsub liikmesriike üles tagama, et kõiki relvi hinnataks eraldi ja neid katsetataks enne turule viimist ning et kõik kehtivad andmed jõu kasutamise kohta kogutaks kokku, et oleks võimalik koguda tõendeid kasutamise, väärkasutuse, ootamatute tagajärgede, vigastuste, surmajuhtumite ja nende põhjuste kohta;
15. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa Nõukogule, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonile ning Ühinenud Rahvaste Organisatsioonile.